

प्रतिज्ञापत्र

“ ‘महात्मा’ : एक चिकित्सक अभ्यास ” हा विषयावरील सदरची प्रबंधिका मी शिवाजी विद्यापीठाच्या एम.फिल्. (मराठी) पदवी परीक्षेसाठी लिहिली आहे.

ही प्रबंधिका अथवा तिचा कोणताही भाग मी अन्यत्र कोठेही कोणत्याही परीक्षेसाठी सादर केलेला नाही.

गंगागोरख लोंडे

दिनांक : ७६.१९२।२००२

(कु. गंगा गोरख लोंडे)

अभ्यासिका

प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यात येते की, कु. गंगा गोरख लोंडे ह्यांनी “ ‘महात्मा’ : एक चिकित्सक अभ्यास ” ह्या विषयावरील प्रबंधिकेचे संशोधनकार्य माझ्या मार्गदर्शनाखाली स्वतंत्ररित्या केले असून ते समाधानकारकरित्या पूर्ण केले आहे.

ही प्रबंधिका ह्यापूर्वी कोणत्याही विद्यापीठातील कोणत्याही अन्य परीक्षेसाठी सादर केलेली नाही.

सदर प्रबंधिका शिवाजी विद्यापीठाच्या एम.फिल. (मराठी) पदवीसाठी सादर करण्यास माझी अनुमती आहे.

कोल्हापूर.

दिनांक : १६।१२।२००२

30000 रुपये
(डॉ. अविनाश सांगोलेकर)

मार्गदर्शक

अनुक्रमणिका

अनुक्रमणिका

१.	मनोगत	
२.	प्रकरण पहिले : उपोद्घात	०१
३.	प्रकरण दुसरे : मराठी चरित्रात्मक कादंबरी :	०७
	स्वरूपचिकित्सा व विकास	
४.	प्रकरण तिसरे : 'महात्मा' मधील कथानक	३८
५.	प्रकरण चौथे : 'महात्मा' मधील व्यक्तिरेखा	८८
६.	प्रकरण पाचवे : 'महात्मा' मधील वातावरणनिर्मिती	११७
७.	प्रकरण सहावे : 'महात्मा' मधील भाषाशैली	१३१
८.	प्रकरण सातवे : 'महात्मा' चे महत्त्व	१४८
९.	प्रकरण आठवे : उपसंहार	१५९
१०.	परिशिष्टे	१६२
११.	संदर्भसूची.	१७४

मनोगत

ज्यांच्यामुळे स्त्री पुरुषाच्या खांदाला खांदा लावून शिक्षण घेऊ शकली. त्या थोर फुले दांपत्यांना माझा शतशः प्रणाम.

शिवाजी विद्यापीठाच्या एम्. फिल्. (मराठी) या पदवी परीक्षेसाठी महात्मा एक चिकित्सक अभ्यास ही शोध-प्रबंधिका सादर करीत असताना मला अनेक व्यक्तींचे मार्गदर्शन व सहकार्य लाभले.

माझे मार्गदर्शक गुरुवर्य डॉ. अविनाश सांगोलेकर ह्यांनी शोध निबंधापासून प्रबंधिका पूर्ण होईपर्यंत मला बहुमोल मार्गदर्शन केले. त्याबदल त्यांच्या ऋणात राहणेच मला आवडेल. शिवाजी विद्यापीठाच्या मराठी विभागाचे प्रमुख स्वतः लेखक असून ह्यांनी सतत वेळातवेळ काढून मौलिक सहकार्य केले त्या बदूल डॉ. रवींद्र ठाकूर यांची मी ऋणी आहे.

डॉ. विश्वनाथ शिंदे, डॉ. प्रकाश कुंभार, डॉ. अन्युत माने, प्रा. अनिल उबाळे, डॉ. विजया वाडकर, प्रा. जालिंदर पाटील, प्रा. हिमांशू स्मार्त ह्यांचीही मी आभारी आहे.

माझे मामा डॉ. महेंद्र कदम यांचे मोलाचे सहकार्य माझ्या प्रबंधिकेसाठी लाभले. तसेच त्यांनी माझे मनोबल वाढविले. त्यांचे मी मनापासून आभार मानते. अरुण कवले, देविदास गिरी व माझे मामा रमेश जाधव, विष्णु जाधव, श्री. अशोक जाधव ह्यांनी मला शिक्षण घेण्यास प्रवृत्त केले व ह्यांच्यामुळेच मी इथपर्यंत आले त्यांच्याबरोबरच ज्येष्ठ अभ्यासक आणि माझे मित्रमैत्रिणी ह्यांनी मला वेळोवेळी साथ दिली मी त्यांची आभारी आहे.

ज्यांच्या प्रेमळ आशीर्वादामुळे मी एम्. फिल्. पर्यंत शिकू शकले ते माझे थोर आईवडील (ती.भाऊ, ती.आवका) तसेच आजी व बंधू चि. दीपक, चि. बालाजी ह्यांनी

मला प्रेमळ सहकार्य व आर्थिक, मानसिक स्थैर्य दिले त्यांचे ऋण कधीही न फिटण्यासारखे आहे.

शिवाजी विद्यापीठाच्या बॅ. बाळासाहेब खर्डेकर ग्रंथालयातील मिळालेल्या पुस्तकांमुळे मी हे काम पूर्ण करू शकले. ह्या ग्रंथालयाचे ग्रंथपाल व सर्व कर्मचारी वर्ग ह्यांचीही मी आभारी आहे.

विनय पाटील, प्रशांत नागावकर, सतीश कुसुंबे व अनिल साठोखे ह्यांची मदत मोलाची ठरली.

दिनांक : १६।७।२१।२००२

(कु. गंगा गोरख लोंडे)
अभ्यासिका